

[Baunsgaard.]

alt Danmark, der har mest at vinde ved forbedrede samhandlingsmuligheder for landbrugsvarer.

På de øvrige udenrigspolitiske områder var statsministerens redegørelse, synes jeg, også mere præget af almindelige refererende vendinger end egentlige vurderinger for ikke nu at sige standpunkter. Vietnamproblemet var i statsministerens tale lidt af en undtagelse. Her var der både et vist skøn og en vis stillingtagen. Ja, en enkelt passus kunne næsten bringe én i tvivl om, hvorvidt det var den danske statsminister eller den amerikanske udenrigsminister, der refererede problemet for os. Jeg tror, at statsministeren her er kommet til at forenkle mere, end godt er. Statsministeren har nok ret i, at meget kan tale for, at en ensidig amerikansk tilbagetrækning ikke er vejen til løsning, men en lille antydning om regeringens vurdering af de amerikanske bombetogters betydning for mulighederne for en fredeligørelse af konflikten, det kunne man nu godt have forventet. Nu kom det hele til næsten at bære præg af, at statsministeren, da han endelig tog et standpunkt, sagde, at standpunktet er, at her bør vi ikke have noget standpunkt.

Ligeledes er det selvfølgelig rart at få at vide, at regeringens holdning i spørgsmålet om dansk atombevæbning er et fortsat nej. Jeg mener, at det er en nødvendig fastholdelse, som jeg anerkender. Men det må rigtignok overraske, at statsministeren ikke havde én eneste kommentar til NATO-atomproblemet. Vi er dog — og jeg forstår, at det er regeringen stadig glad for — medlem af NATO. Men man er altså også stadig af den opfattelse, at det NATO-problem, som foreløbig har ført til den store uenighed inden for NATO, skal man ikke have nogen stilling til.

Nu skal jeg ikke i denne forbindelse blande ind statsministerens og udenrigsministerens udtalelser i Vesttyskland om den tyske Oder-Neissgrænse, selv om jeg for mit vedkommende tror, at det ærede medlem hr. Johan Philipsen gjorde klogere end de to ministre ved at sige mere åbent til Vesttyskland, at det bør besinde sig i dette spørgsmål.

Det, jeg derimod gerne ville bede om, var for en gangs skyld et dansk standpunkt i et livsvigtigt europæisk problem og et

overordentlig betydningsfuldt NATO-problem. Tør man virkelig tro på, at det i længden er holdbart, hvis vi bare kryber i skjul bag uenighed mellem andre NATO-lande? Er tiden ikke inde til, at vi siger det, som skal siges, at det er enhver form for yderligere spredning af atombevæbning, vi er imod, altså også en spredning direkte eller indirekte til Tyskland? Nu er vel den multilaterale atomstyrke endelig opgivet efter det engelske standpunkt, som da, så vidt jeg har forstået, nu er blevet bekræftet. Men hvad så? Det er vist nødvendigt at sige til Vesttyskland, at det i verdenspolitikken ikke kan blive en hovedopgave at tilfredsstille Vesttyskland på dette område. Hovedopgaven er at undgå yderligere spredning af kernevåben, og det må Tyskland bøje sig for. Det er en NATO-opgave at gøre dette klart.

Og der har jo da endelig også været tyske reaktioner, som understreger behovet for at gøre Tyskland situationen klar. Som eksempel kan nævnes den artikel, som den tidligere forsvarsminister Strauss har skrevet i sit partiblads. I denne artikel siger han, at man, hvis Vesttyskland ikke får sin vilje i atomvåbenspørgsmålet, kan forudse den dag, da en ny førertype vil love Tyskland atomvåben. På baggrund af disse dages regeringsforhandlinger i Vesttyskland og den rolle, som netop hr. Strauss spiller her, må jeg sige, at en sådan artikel vækker dyb forbløffelse og stor angstelse. Artiklen er jo et rystende udtryk for, at Strauss og ligesindede åbenbart vil true omverdenen til at bøje sig for deres gammelkendte tyske nationalisme. Artiklens henvisning til Vesttyskland som verdens tredjestørste industrimagt lader ingen tvivl tilbage om, at magtpolitikken stadig har sine tilhængere i Tyskland. De tyskere, der har en anden opfattelse end Strauss — det er forhåbentlig, og jeg tror, det er det, det altovervejende flertal — har en stor opgave i over for sig selv og over for verden at sikre, at den tyske ungdom ikke én gang til lader sig føre på vildspor. Tysklands sikkerhedspolitiske problem må løses på anden måde end den, Strauss anviser. Den danske regering bør tage denne artikel af Strauss som en fornyet opfordring til at støtte alle bestræbelser for, at en aftale mod spredning af atomvåben kan komme i stand.